

Posudek na rigorózní práci Adama Prentise “Ned Kelly: Aspects of Myth in Texts from Three Generations”

Rigorózní práce Mgr. Adama Prentise se zaměřuje primárně na literární ztvárnění australského národního mýtu života a smrti Neda Kellyho v úspěšném románu Petera Careyho *True History of the Kelly Gang* (2000), a to se speciálním zřetelem na to, jakou roli v tomto mýtotvorném procesu hraje koncept maskulinity, tj. nabývání mužnosti, jeho iniciační získání a jeho udržování prostřednictvím nepřetržité a zjevné manifestace jejích hlavních atributů a vzorců chování, a to jak v dané komunitě, tak na jejím „okraji“, tedy tam, kde se členové této komunity střetávají s většinou nebezpečným vnějším světem. Jako metodu práce si autor zvolil komparativní analýzu daného románu se dvěma dřívějšími románovými zpracováními tohoto tématu, *The Complete Inner History of the Kelly Gang and their Pursuers* (1929) od J.J. Kenneallyho a *Australian Son* (1948) od Maxe Browna. Smyslem práce je tedy ukázat, jakým vývojem prošlo literární ztvárnění fenoménu Neda Kellyho jako (především) prototypu mužného hrdiny v australské literatuře od první poloviny dvacátého století až do jeho samotného konce. Vzhledem k tomu, že jejich vydání dělí poměrně velký časový úsek, umožňují tato díla zajímavé srovnání, jehož se, nutno podotknout, ve své práci autor úspěšně zhostil.

Rigorózní práce Mgr. Adama Prentise je velmi vyzrálá a zajímavá jak po formální (jazykové i stylistické), tak po obsahové stránce. Autor demonstruje své nadstandardní porozumění rozmanitým významovým rovinám všech diskutovaných románů, což mu umožňuje jejich úspěšné a komplexní srovnání. Autor jasně formuluje své argumenty, které adekvátně dokládá citacemi z primárních i početných sekundárních zdrojů. Teoretická část jasně a srozumitelně nastiňuje dva základní relevantní koncepty odrážející se v literárním ztvárnění Kellyho mýtu – australskou koloniální a postkoloniální literaturu a koncept maskulinity jak v moderní západní kultuře, tak v kulturách ze západního pohledu „primitivních“. Ukazuje se nicméně, že koncept nabývání a demonstrace maskulinity je v obou těchto vývojově a kulturně odlišných společenstvích pozoruhodně podobný, sestávající se s analogických rituálů a vzorců chování, které pouze západní civilizace dokáže dovedně „maskovat“ ve formě neformálních, institucionálních či dokonce korporátních sociálních systémů a hierarchií. Praktická část práce pak srovnává dané tři romány z hlediska konceptu maskulinity jak po stránce dějové linie, tak po stránce formální, tedy narativní, jazykové a stylistické.

Jádrem praktické části této rigorózní práce je analýza zpracování Kellyho příběhu, s hlavním důrazem na postavu Neda Kellyho jako muže a hrdinu, a to jak po stránce osobního a sociálního vývoje, tak po stránce symbolické a mytické. Nutno podotknout, že i zde se autorovi podařilo vytvořit nanejvýš komplexní a vyzrálé srovnání vybraných románů, ve kterém se mu také velmi dobře daří propojit praktické rozbory románových textů s koncepty diskutovanými v teoretické části práce. Autor dobře vystihuje základní aspekt mýtotvorného procesu nejen u mužného „hrdiny“ typu Kellyho, ale často obecně, tj. fakt, že více než samotná skutečná postava a historická fakta je podstatný dosažený efekt, tedy poutavý, inspirující, oslavný, patriotický, moralizující či dokonce dojemný příběh. Tento proces, jak autor ukazuje, se tedy v žádném případě nevyhýbá s manipulací faktů, selektivnímu čtení či eklektickému přístupu ke kolektivní paměti příslušné komunity, čímž v takovém mýtu nevyhnutelně vznikají určité „mezery“ („gaps“), které lze jen obtížně vyplnit pomocí racionální logiky či pátráním po skutečné minulosti. A právě tím, jak s těmito „mezerami“ Careyho román pracuje, ho nejvýrazněji odlišuje od jeho dvou diskutovaných předchůdců. Autor také výstižně ukazuje, že přitažlivost mýtu Neda Kellyho jako mužného hrdiny spočívá mimo jiné v jeho vývoji mimo linii oficiálních společenských institucí (výjimku tvoří jen úzká

rodina, která ale v daném kontextu postrádá institucionální atributy), a to buď jejich tichou tolerancí (škola, církev), nebo přímo revoltou proti nim (vláda, policie).

Můj jediný zásadnější dotaz se týká toho, o čem autor hovoří na stranách 62 a 63, tj. čím se Kelly liší od svých „západních“ soupeřů, jako jsou Robin Hood, Rob Roy, William Wallace, Nikola Šuhaj či Juraj Jánošík. Kelly je sice ve své komunitě či společnosti do jisté míry vyvrhelem, obětí útlaku z pozice síly, moci a peněz. Zároveň je ale příslušníkem koloniální bělošské komunity, která si dominantním způsobem přivlastnila Austrálii, a tudíž je i nepřímo utlačovatelem, či alespoň cizincem, v cizí zemi. Tato dvojakost jeho vykořenění z něho činí velmi specifickou, liminální postavu. Chtěl jsem tedy autora požádat, zda by mohl tuto myšlenku trochu podrobněji rozvést – tj. do jaké míry si myslí, že tento fakt mohl ovlivnit koncept maskulinity při (nejen) literárním vytváření jeho mýtu.

Z výše uvedeného se domnívám, že rigorózní práce Mgr. Adama Prentise je velmi zajímavá a splňuje veškeré obsahové i formální nároky kladené na tento typ práce. Proto ji tímto doporučuji k obhajobě.

V Praze 7.9. 2013

.....
PhDr. Petr Chalupský, Ph.D.
vedoucí práce